

LA ESQUELLA
DE LA
TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

— DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA —

10 cèntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 cèntims

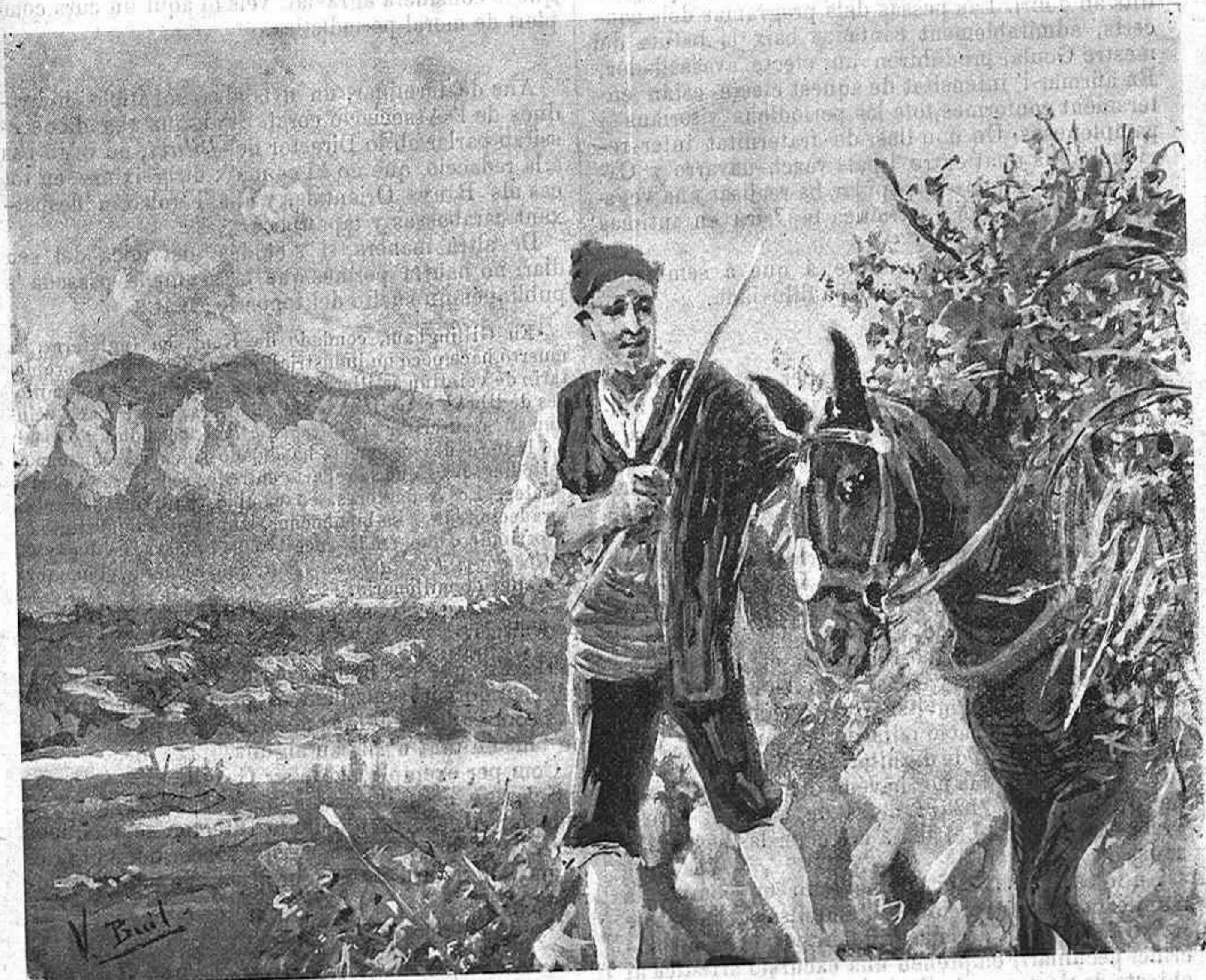
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LA ENFERMERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fors de Barcelons, cada trimestre, Espanya, 3 pessetas,
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Extranger, 5

COMARCAS ESPANYOLAS

Els héroes de la jota.

CRONICA

En lo precís moment d'empendre 'ls Coros de 'n Clavé la seva excursió á Alava y Navarra, va sortir *El Diluvi* ab un articlet suposant qu' en l' Associació coral han surgit grans dissidencias; que á causa de las mateixas sols un número insignificant de coristas s' havían compromés á pendre part en l' excursió, y que á fi de dissimular lo fracás, los organiadors del viatge havían pres lo partit de reclutar expedicionaris, á 25 pessetas per barba, encare que no fossin coristas ni cantessin.

¡Coristas sofisticats!...—exclamava 'l famós *Diluvi*, donant á entendre que aquí tot se falsifica: 'l pá, 'l ví, 'l oli, la xacolata, 'l pebre, y hasta 'ls coros de 'n Clavé.

Com amich entussiasta de l' obra del immortal músich-poeta, confesso que van ferme péssim efecte las afirmacions de D.ª Salvadora.

—Si es cert lo que assegura—pensava jo—¡vaya un trist paper no farán lo mateix á Vitoria que á Pamplona, ciutats molt filarmónicas, tant bon punt s' adonguin de que un bon número dels que ostentan la roja barretina forman part de l' excursió en calitat de comparsas muts! Capassos serán de dir: «Si es que cantéu tots, tant mateix l' accent de la massa coral resulta ben escanyolit; y si mentres los uns cantan els demés s' hi gronxan, pitjor que pitjor. De totas maneras ens hem ben enganyat... Torneunos los quartos que no volem mes comedias.»

Afortunadament, no ha succehit res de aixó: tant en la capital de Alava com en la de Navarra 'ls expedicionaris van ser rebuts ab entusiasme y aplaudits ab deliri. Las pessas dels programas dels concerts, admirablement cantadas baix la batuta del mestre Goula, produhiren un efecte avassallador. En afirmar l' intensitat de aquest efecte están enterament conformes tots los periódichs vitoriáns y pamplonesos. Un nou llas de fraternitat inter-regional s' ha unat entre 'l país vasch-navarro y Catalunya. L' admiració popular ha realisat una vegada mes aquesta obra patriótica tan rica en íntimas satisfaccióls.

Y aixó es degut, sens dupte, á que á semblants alturas no pot arribarhi la baba diluviana.

*
* *

No volém saber, ni tractarém per consegüent de averiguar l' origen de las malas passións de D.ª Salvadora, encaminadas á destruir la bona armonía y á rebaixar l' importancia de la Associació dels Coros de 'n Clavé, composta de honrats obrers, que tantas vegadas han passejat per Espanya 'l bon nom de Catalunya.

El *Diluvi* en sa llarga vida periodística s' ha rajat contra tantas cosas dignas, institucións y personas, que no 'ns sorprén que al últim haja volgut distingir ab los séus odis, als que han convertit l' obra de l' insigne compositor catalá en una verdadera religió artística y social completament desinteressada. Entre las moltas joyas que adornan l' estandart de l' Associació faltava poderhi penjar, com una honrosa patent de dignitat, las diatribas del *Diluvi*. Varias vegadas ho havém dit:—«¡Desgraciadíssim el que arriba á mereixer las sévas alabansas!...

En lo cas present, hi ha que tenir en compte la manifesta mala intenció que l' impulsava. Tatxar de *sofisticadors* als coristas, que imposantse un sacrifici pecuniari, emprenen una excursió artística al objecte de deixar en lo lloch degut lo bon nom de

Catalunya, unicament poden ferho 'ls homes del *Diluvi*.

Per mes que resulti que aquí lo únich que s' ha *sofisticat* es la veritat diluviana.

La Junta de l' Associació á son regrés ha donat á la llum pública una fulla desmentint com á falsas totas y cada una de las afirmacions diluviescas. Suscriu la fulla la Junta en massa de l' Associació, y usa desde la primera á l' última ratlla un llenguatge tan enérgich com convincent.

Fals, que l' Associació estiga dividida.... Fals, que en lo viatge s' haja admés á ningú agé á las necessitats de l' expedició.... Fals, tot lo afirmat pel *Diluvi*. Aquest, donchs, está en lo deber de probar lo que va dir.

Pero no ho farà, no tinguin por.

La mateixa circumstancia de haverse hagut de retaxassar sas malévolas imputacions per medi de una fulla solta, la explican los firmants de aquesta en un párrafo digne de ser conegut. Diu aixís:

«Rehusamos desde luego pedir á dicho periódico una rectificación, ya que en época reciente, con motivo de un suelto que publicó contra nuestra Asociación, se personaron en su redacción algunos individuos de esta Junta, para que fuese rectificado el citado suelto, pudiendo sólo conseguir lo que el negro del sermón. Los redactores que estaban presentes negaron todos la paternidad del escrito; preguntados por el director, nos contestaron que no estaba allí nunca, y un irrefutable comunicado que les remitimos aún está por publicarse.»

Diluvi pur. Tirar la pedra y amagar la ma; negar tots los redactors la paternitat de un escrit ofensiu; dir per tota excusa que 'l director no hi va may, y per últim abstenirse de publicar la justa defensa del que 's considera agraviat: vels'hi aquí un curs complet de moral periodística.

* *

Ans de terminar, un avís als simpátichs individuos de l' Associació coral. Si alguna vegada necessitan parlar ab lo Director del *Diluvi*, no vajin pas á la redacció que no hi es may; dirigeixinse en tot cas als Banyes Orientals, y allá 'l trobarán despatxant carabassas y tapa-rabos.

De altra manera, si 's cuidés una mica del seu diari no hauría permés que la senmana passada 's publicqués un suelto del tenor següent:

«En Gillingham, condado de Kent, en Inglaterra, ha muerto hace poco un industrial, cierto sir Johnson, propietario de veintinueve astilleros, catorce palacios y trece millones de libras esterlinas. Este señor era, desde hace veintinueve años, suscriptor al *Gillingham Post*, periodiquillo local, y á la hora de su muerte ha dejado su enorme fortuna al periódico, para que se reparta entre los redactores á partes iguales. Los redactores, en cambio, para demostrar su agradecimiento á su bienhechor, han cambiado el título de su periódico, que en lo sucesivo se llamará, en lugar de *Gillingham Post*, *Johnson Post*, que recuerda el nombre del fallecido millonario.

«De estas gangas se registrarán pocas en los anales del periodismo.»

He dit que no hauría permés la publicació de aquesta noticia, senzillament perque aquí de gangas com la de sir Johnson, encare que pocas, també de tant en tant n' hi cau alguna.

Com per exemple, la de sir Gasull.

Sols que aquí la ganga no 's reparteix entre 'ls redactors per parts iguals: lo Director se la queda per ell sol, sense cuidar-se, com lo periodista inglés de unir lo nom del testador al del periódich favoregut.

Lo mort al sot, y 'l viu... á la barraca!

P. DEL O.

A CAN RO-IMEUI

¡JA ERA HORA!

Si volen passar la estona
y beure cervesa bona,
entria á n' Els IV gats;
fins per veure l' edifici
no 'ls doldrá fé un sacrifici,
si d' ell viuhen apartats.

Allí hi trobarán artistas
que 's titulan modernistas,
perque es títul que vesteix;
pro 'ls diré pel seu govern
que no busquin res modern
en tot lo que allá existeix.

Hi ha llars, taulas de noguera
y una antiga llumanera
per donar llum á l' ascó;
si volen, en ell s' asseuben
y un xop de cervesa beuhen,
ó bé un tragué de vi bó.

Quan assentats allá estigan,
los recomano no rigan,
ni que vejín l' home aquell
que dú llarga cabellera,
perque 'ls gats á la carrera
se 'ls clavarán al clatell.

Fassin com jo: vaig anarhi,
y vaig passá 'l sant rosari
endormiscat á l' ascó;
y ara 'ls dependents me miman
y 'ls quatre gats se m' arriman,
y ja 'ls toco sense pó.

Y es per que sé qu' eixas bestias
sufriren moltes molestias
vivint á la Catedral,
y van desertar un día,
y ara proban de fer cria
en eixa casa payral.

Per aixó las portaladas
y parets son adornadas
ab ángels y un San Joseph;
qui va allí donchs y se 'n riga,
creuhen que no es de la lliga
y una esgarrapada rep.

Ab tot, si algú vol anar'hi,
y aixó de passá 'l rosari
es cosa que molt l' atipa,

també molt l' obsequiarán
si 'l barber no 'l pela á ran
y al entrá allí fuma ab pipa.

L' AVI RIERA.

CASSERA DOMÈSTICA

La senyora sortint á la galería:

—¡Ay!... Un canari... ¡Pepeta! ¡Vina!...

La senyoreta, trayent el cap:

—¡Oh!... un canari... ¡Ramona, surti!

La criada, apareixent esterehida:

—¡Uy!... Un canari...

Las tres, á coro:

—¡Qué aixerit! ¡qué mono! ¡qué bufó!...

Senyora, senyoreta y criada 's retiran de punte-
tas á un extrém de la galería.

Conferencia:

—Sembla un canari molt bo.

—Sí que ho sembla.

—Jo crech que sí.

Pausa curta.

La senyora:

—Deu ser d' aquells que cantan tant.

La senyoreta:

—Prou que ho deu ser.

La criada:

—¿Que volen dir qu' es más cle?

La senyora y la senyoreta 's miran, com qui diu:

—¡Anéhu á sapiguer!

—¡Veyám si ara podré descansar!

El canari, entre tant, se diverteix fent piruetas
sobre la barana de la galería. S' esmola 'l bech, sa-
cudeix las alas, s' estufa la quá... Una pila de gra-
ciositats.

La senyora, eternida:

—¡Quína preciositat!

La senyoreta, entussiasmada:

—¡Es moníssim!

La criada, molt fresca:

—Els quartos que deu valguer un canari aixís!...

Un' altra pausa.

Comentaris en veu baixa:

—Deu haver fugit d' algú d' aquests vols.

—Es lo mes probable.

—Sí; aquests aucells no solen volar molt.

—¡Quí sab el rato que deu fer qu' es á la nostra
galería!

Aquest *nostra* se destaca en el diálech d' una ma-
nera extranya. Sembla que al dir *nostra* se desper-
ta en las tres donas l' instint de la possessió.

Senyora, senyoreta y criada, mogudas per un ma-
teix impuls:

—¿Mirém d' agafarlo?

El canari, com si las hagués sentidas, alsa 'l cap
y 's posa á piular.

—¡Oh! ¡Qué mono!

—¡Qué aixerit!

—¡Qué bufó!

La senyora, á la criada:

—Cuyti, veji si l' agafa... ¡Qué bonich!

La senyoreta:

—Sí, sí; no 'ns entretinguém. ¡Agáfil! ¡Qué precios!....

La criada, vacilant:

—¿Cóm ho faré? Si tinguessim....

—¿Una gabia paradora?... Al quarto fosch n' hi ha d' haber una.

—Está feta malbé.

—¡Quina llástima!....

Moment de consternació. Las tres donas se miran el canari, 'l canari 's contempla las tres donas.

La mirada d' ellas sembla dir:

— ¡Si deixessis agafarte!

La d' ell sembla contestar:

— ¡Apa, tontas! ¿Qué esperéu?

Passan quinze segons. La senyora 's decideix:

—Vaji á buscar una molla de pa... Corri!

La senyoreta:

—¡Just! Potser tirantli pa lograrém que s' acosti.

La criada, ab profunda convicció:

—Potser sí. ¡La gana fa fer tantas cosas!...

Mentres la criada corra á dins en busca de la molla de pa, la senyora y la senyoreta no callan.

—¡Es un animalet preciosíssim!

—¡Una cosa divina!

—Aquest plomatje tan fi!

—¡Aquest capet tan mono!

—¡Si logrém agafarlo!

—¡Ah! ¡Si tenim aquesta sort!

—¡Tan hermós!

—¡Tan bufó!...

Reapareix la criada.

—¿Li tiro 'l pa?

—Sí... Poch á poch.... á terra, porque baixi de la barana y.... ¡Aixís!.... Ab cuydado.... ¡No mógui massa 'ls brassos, que no l' esquibi!....

El canari fa una petita estremitut, inclina 'l cap.... y baixa á la galería.

Las tres donas no poden contenir un crit de satisfacció.

—¡Ah!.... ¡Aixó va bé!

Desentenentse d' ellas, l' animalet do-

na dos ó tres salts y torna á quedar inmóvil.

La senyora á la criada, no gosant apenas respirar:

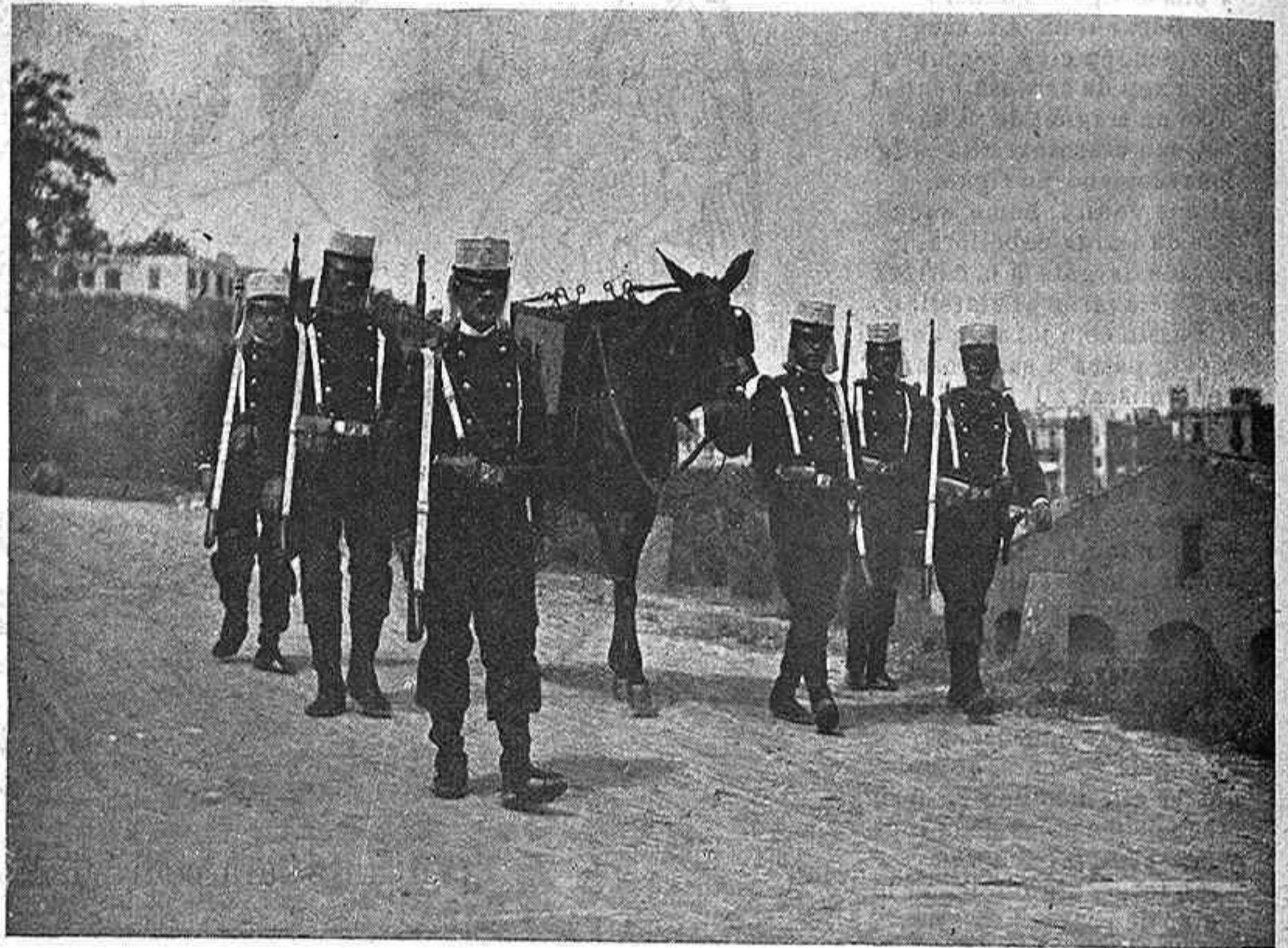
—Ara es lo moment!.... Acóstishi poch á poch, y ab la má.... ¡Molt poch á poch!....

La criada s' hi aproxima de puntetas. Las dugas senyoras s' arreconan á un extrém de la galería, repetint entre dents:

—¡Qué mono!.... ¡Qué bufó!... ¡Qué aixerit!....

D' improvis... ¡zas! El canari extén las alas, alsa 'l vol, se llená al espay.... y desapareix.

TELEGRAFÍA MILITAR ÓPTICA.—

Estació en marxa

Tansmissió de despatxos per medi de banderas.

La senyora, donant una patada á terra:
 —¡El murri!
 La senyoreta, cargolant un mocador que té á la
 mà:
 —¡L' animalot!
 La criada, rihent:
 —¡El poca-pena!

¿Moral d' aquesta historia?
 Per certa gent, mentres los canaris sembla que 's

deixarán agafar, son bufons, aixerits y monos.... pe-
 ro en veyentlos qu' escorran el bulto, son pocas-
 penas, animalots y murris.

Y qui diu canaris, diu russinyols; y qui diu rus-
 sinyols.... diu homes.

A. MARCH.

DELICIAS BARCELONINAS

Si no fos que sé de cert que á Barcelona hi ha no
 sé quants mils guar-
 dias muicipals y d'
 altres géneros, casi
 ca-i ho posaria en
 quarentena.

¡Llástima que 'ls
 pressupostos, ab l'
eloqüent llenguatge
 dels números, ens
 treuen las ganas
 de duptar!.... Tants
 cents mils duros per
 sous de la guardia
 municipal; tants per
 la policia.... ¿Qui no
 creu en la existencia
 dels coloms, davant
 d' aquests comptes
 de bessas?

Pero, es lo que
 tothom diu:

—¡Que á Barce-
 lona hi ha guardias!
 ¡Es clar que n' hi
 ha!.... Lo que no re-
 sulta clar, ni espés
 ni de cap manera es
 el servey que aquests
 guardias prestan als
 barceloníns.

Si preguntém en
 veu alta si es veri-
 tat que á Barcelona
 hi ha vigilancia, la
 nota de gastos ens
 dirá:

—¡Sí!

Pero la experien-
 cia diaria 'ns res-
 pondrá:

—¡Nó!

La persona que
 avuy surt de casa,
 se'n va á doná 'l vol,
 s' está fora mitj' ho-
 reta y al tornar al
 pis hi troba tot ló
 que hi há deixat...
 ja cal que agafi un
 ciri de bona mida y
 'l porti corrent á la
 Bonanova.

¡Tornar á casa y
 veure la porta intac-
 ta, els panys funci-
 onant regular-
 ment, els mobles en
 son lloch y 'ls calai-
 xos en perfecte or-
 dre!.... ¡Quín mira-
 cle!....

Confessém, ab

Secció perteneixent al 4^{rt} regiment de sapadors minadors.

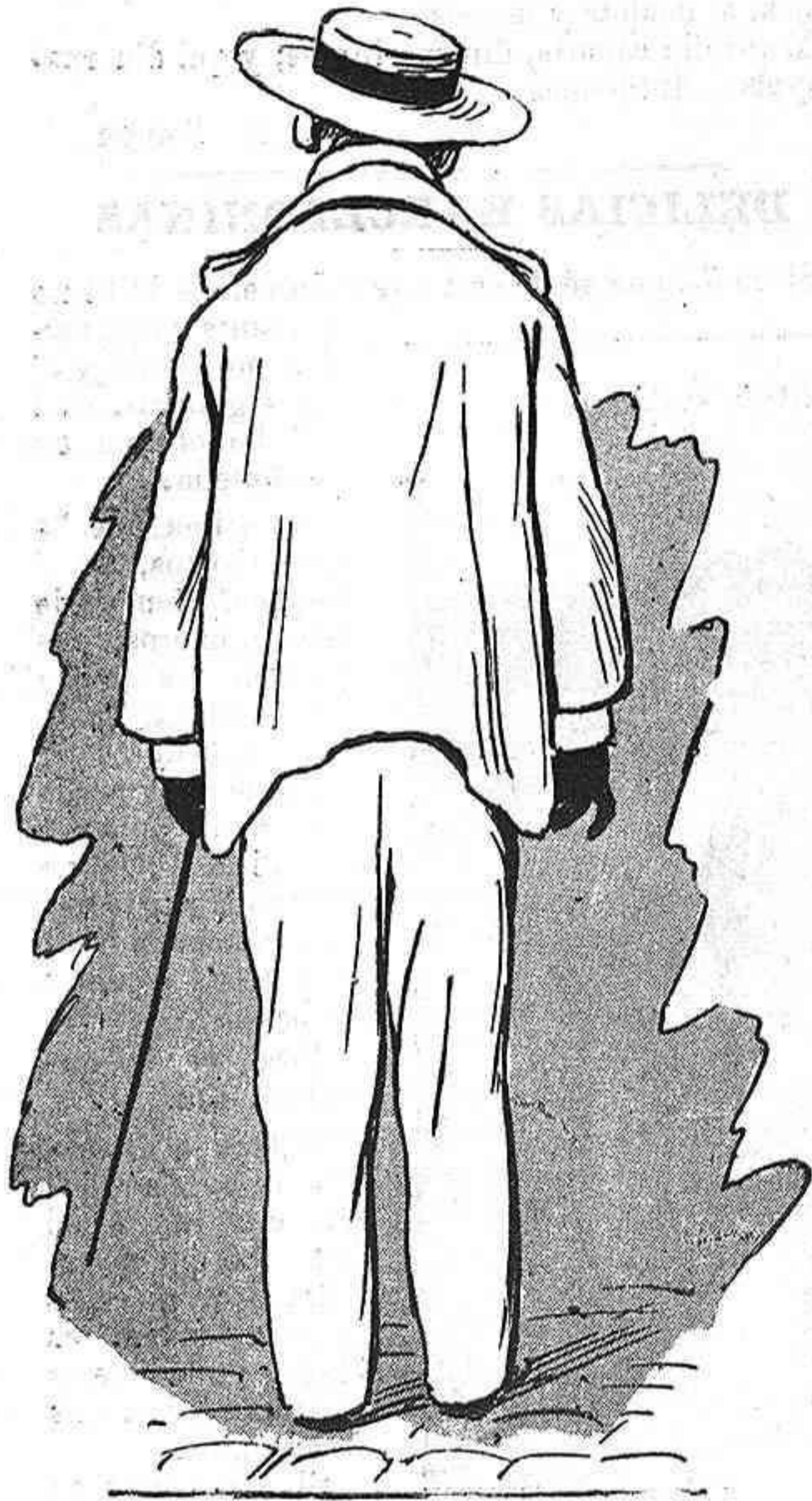
Aparato Mangin, pera transmetre despatxos de nit.

Estació heliográfica.

Ints. RUS, colaborador artístich de LA ESQUELLA.

MODAS D' ESTIU

Figurín para hombres solos.

tot, que de miracles aixís no se 'n veuen cada dia.

Lo corrent y usual, al regresar avuy al pis després d' una ausencia per curta que sigui, es trobarse la porta reventada, els panys destrossats, els mobles en desordre, 'ls calaixos regirats, las rajolas aixecadas... y 'ls objectes de valor completament desaparecuts.

L' única compensació que la víctima reb es una palanqueta de regular tamanyo, olvidada casi sempre demunt de la calaixera.

Repasar avuy la crónica diaria dels robos que á Barcelona 's realisan, es cosa que fa erissar los cabells.

Magatzéms saquejats, terrats d' ahont desapareix la roba, pisos en que hi han entrat foradant el sostre, habitacions assaltadas enfilantshi desde baix, robos ab fractura, robos sense fractura, *emigracions* de coloms, *escapadas* de gallinas, tota la espléndida varietat que figura en los richs mostruaris dels deixebles de Caco.

No hi ha barri que 's quedi tranquil, ni carrer que no rebí un' hora ó altra la visita dels laboriosos lladres.

Y, aixó sí; al donar compte de la *funció*, sempre la ressenya del diari, ha d' acabar ab las mateixas paraulas.

—«Los ladrones no fueron habidos.»

¡Vejin si, davant d' aquest espectacle, no n' hi

ha per duptar de la existencia de la guardia municipal y hasta de la del *sursum corda!*

Mil ó dos mil guardias de á peu... Un centenar de caball... Y la propietat convertida en un mito y Barcelona transformada en inmens camp de (maniobras del ejército dels *ratas*...

¿Pero estos guardias para qué sirven?

Lo pitjor es que, segons opinió d' un municipal que no té pel de tonto, aixó no s' arreglará fins que en cada casa hi visqui un regidor.

—Entonces—diu ell—habría un guardia en cada puerta, y no es probable que los ladrones se atreviesen á operar en sus barbas...

¡Un regidor á cada casa!... ¡Un municipal á cada portal!...

¿Qué me 'n diuhen del remey?

MATIAS BONAFÉ.

LA MUSICA

Al meu amic Antoni Ribera.

Fonentse en espiral,
transformadas en bruscas vibracions,
s' enlayran constantment—tristesas y alegrías;
fecundan els motius,
s' hermostejan després ab mitjos tons
y van omplint l' espay—cadencias y armonías.

Es la eterna cansó
que can'ém els qu' estém enamorats;
es la set del desitj—que 'ns asseca la gola;
es la remor dels pins;
es el brugit inmens de las ciutats;
es el bramit agut—de la fera qu' udola.

Vibra sempre y en tot;
habita en el color y en el perfúm;
en la brisa que 's mou—al despertar del dia;
en el antre infinit;
en el secret de l' ombra y de la llúm;
en els mons ignorats—y en la verge Poesía.

La veig en el cel blau;
la veig en el misteri de la nit;
la veig dintre dels ulls—de la dona qu' estimo;
la sento á tot arreu:
la sento dins del cap y dins del pit
y adorantla de cor—veig que al Bé m' aproximo.

MAYET.

LLIBRES

ALADES.—*Poesias* per E. GUANYABENS.—Superbement impresa en la tipografia del *Avenç* ha aparegut una petita, pero escullidíssima colecció de poesias catalanas degudas al Sr. Guanyabens. En algunas d' ellas s' observa certa tendencia del autor á entrar en lo camp de las derias modernistas; pero en honor séu direm que té massa claretat d' enteniment per anar á las palpentas, podent caminar ab la vista oberta y ab pas segur. La vaguetat, los tons disfumats, la incoherencia son las condicions essencials de aqueixa poesia que alguns pugnan ara pera posar de moda. Y aqueixa moda la segueixen no pochs que 's senten impotents per ajustar líneas y escampar colors. Precisament l' autor de *Alades* se distingeix per la precisió de sos pensaments, y per la claretat ab que la séva ploma 'ls desarrolla, en versos ben contornejats, purs y correctes.

Com una mostra de las composicions que tanca lo volúm, reproduhim la següent:

L' AVI

Al raig escás que 'l sol de hivern envía,
segut fora 'l portal de la masia,
vá un vell barbotegant:
—Qué hi faig al mon, si ja per res serveixo?

Per doná un pas, Déu sab lo que pateixo....
Despres.... casat el gran....—

De cop son fill, tocantlo per darrera,
—Pare—li diu ab cara riallera—
Un noy!.... Tot ha anat bé!....—
Y 'l vell, anantse alsant, ab veu conmosa
—Encare puch ser bó p' alguna cosa,
Aném.... Jo 'l bressaré.

Aquest género no es modernista, ni antiquat. Entra de plé en la poesia bén sentida, que per son propi valor pot prescindir del incentiu passatger de la moda.

COLECCIÓ SELECTA.—Volúm II.—LA DIDA, per D. JOSEPH FELIU Y CODINA.—En aquest llibre s' uneixen los noms de 'n Frederich Soler, autor del prólech y del drama que porta 'l mateix titol, y 'l de 'n Joseph Feliu que 'l novel·lisá donantli singular atractiu. Lo volúm conté tan sols la meytat de la popular y agradable narració, qual continuació y final promet publicar l' empresa en lo volúm III pròxim á apareixer.

ALTRES LLIBRES REBUTS.—¡13! Joguina en un acte y en prosa, original de CONRAT ROURE, estrenada en lo Teatro Romea la nit del 28 de Desembre del 91.

** LO PARE DE LA CRIATURA.—Comedia en un acte y en prosa original de J. ARGILA Y FONT estrenada 'l 30 de maig últim en lo Teatro Serpentina de Barcelona.

RATA SABIA.

A UNA MILLONARIA

Sou vos en dinés rica, pro en figura
sou pobre, tant pobreta com la rata;
podriau fervos un palau de plata,
pro jamay podreu fervos la hermosura.

Qué sarcástica ha estat en vos Natura,
qué insolent, qué raquíca é ingrata;
la vida y joventut que en vos esclata
es vostre desconsol, vostra tortura.
Vos estimeu y.... com si res; vos plora
del amarch sentiment, l' ánima presa:
la vida al fatalisme us encadena;
lo vostre cor, inmens, d' amor, adora,
y, may seréu amada ni promesa
ab lo gep que teniu damunt la esquena!

G. RARSA.

LIRICH

Quisquillas es una producció basada en una obra francesa. Avuy s' ha fet de moda suplir la falta de ingeni propi, acudint á l' importació. Obras francesas no faltan may qu' están esperant qui las arregli ó desarregli, que de tot se donan cassos. Abundan en *Quisquillas* los incidents cómichs que provocan las riallas del públich; pero no es obra que quedi de repertori.

No cal parlar de *Los litigantes*. Davant del gran jurat del públich, aquests *litigants* van perdre 'l plet.

¡Quina llástima que una companyia que conta ab un personal tan apte, no procuri disposar de un repertori més selecte y variat!

TIVOLI CIRCO-EQUESTRE

Com artistas nous mereix citarse á Carlos Lamas, qu' es un cantant, estil Fregoli, que domina diversas tessituras y fins imita 'l violi, trayent efectes molt cómichs.

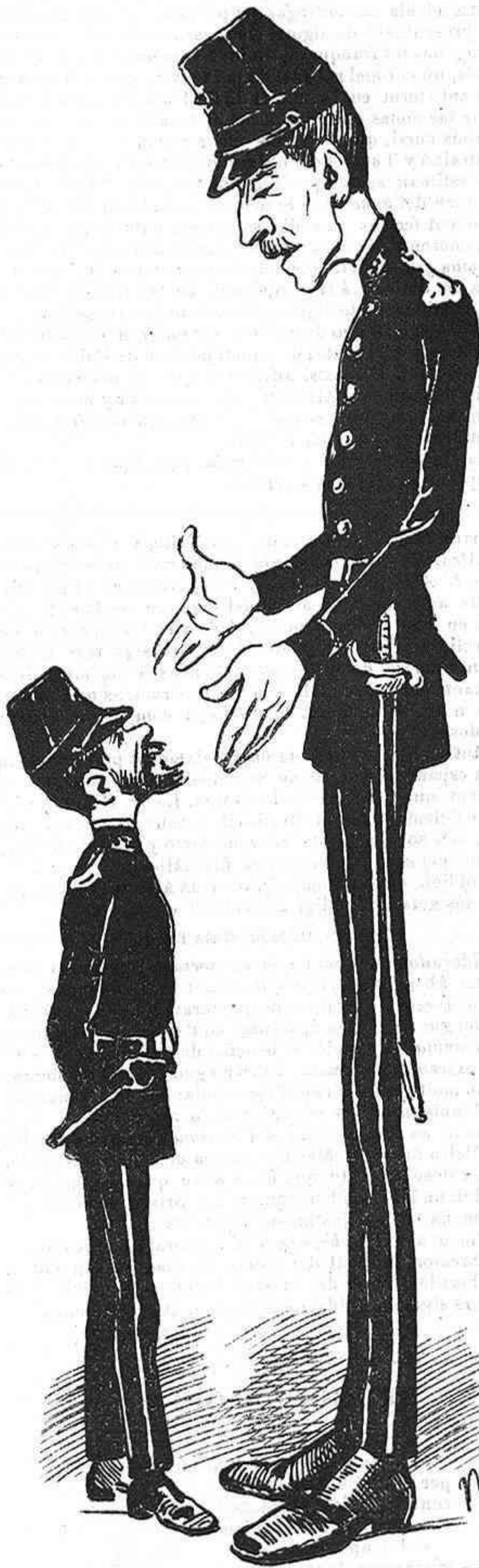
Y la Mlle. Esterina, equilibrista de mérit, per la qual hi ha dugas escalas: la musical y la de fusta. Mantenintse en equilibri en una de las últimas colocada sobre una taula, executa bonicas composicions ab lo violi y la cítara acompanyada per l' orquesta.

Deya un noy de Barcelona
mirantla com un babau:
—Molt m' agrada aquesta dona
quan está si cau, no cau.

NOVEDATS

El Angelus d' Eussebi Blasco es una comedia ab punts y

ELS PERSEGUIDORS DE FALTAS Á LA MORAL

Tenint aquests vigilants,
dormiu tranquils, ciutadans.

ribets de drama y fins, si tant m' apuran, de melodrama, escrita sens d'upte ab lo propòsit deliberat d' enganxar á aquella part del públich—tal volta la més numerosa—que en lo teatro no 's preocupa poch ni molt dels problemas socials, ni dels estudis psicológichs.

Un argument fins á cert punt adotzenat, casi més propi per una novela per entregas que per una producció escénica, y la presentació de alguns tipos característichs, tals com un aragonés tot franquesa, un jove vascongat tot noblesa y tímides, un coronel retirat, de pel tenyit, que 's treu anys y 's manté ferm en la mania de fer l' amor y conquistar á á totas las donas que se li posan al davant y finalment una solterona cursi, que s' esforsa en vá per interessar al coronel; ab aixó y 'l secret del naixement irregular de dos joves que s' estiman, secret que 's manté fins al final de l' obra, y ab lo toch del *angelus* en lo moment culminant del acte segón, se pot fer una comedia sumament entretinguda, á ratos monótona per donar voltas constantment sobre 'l mateix tema y á ratos també deliciosa, gracias á la facilitat y vivesa del diálech, á la abundancia de las frasses felissas y á la combinació de algunas situacions interessants.

Lo veterano Blasco demostra tenir un gran coneixement del' escena y dels gustos de aquell públich de qui hem parlat al principi. Demostra ademés sa garbosa maestria en lo maneig de la ploma. Aixís ha pogut rejóvenir y modernisar en lo que á la forma 's refereix una obra qu' en son concepte pertany de plé á la tarifa vella.

Y ha sigut aplaudida y celebrada, participant los actors dels aplausos de la concurrència.

*
**

Dimars va posarse 'l drama de 'n Feliu y Codina: *Miel de la Alcarria* exhornat ab alguns números musicals per l' istil de *L' Arlesienne* de 'n Bizet. Una overtura al principi de cada acte, de las quals la del segón se resolt al tirar-se 'l teló en una típica *jota* corejada y la del tercer en uns cants religiosos interns, y ademés de aquestas tres pessas un bon número de melopeas aplicadas á las situacions culminants del drama, tals son las ilustracions que al drama de 'n Feliu ha posat lo distingit compositor senyor Granados.

En totas ellas s' hi nota un coneixement perfecte de la música espanyola y un tó de melancolia molt adequat al sentiment que respira tot lo drama. Lo Sr. Granados ha realisat felisment una proba difícil, posant de relleu una vegada més son domini de la orquestació y sas felissas disposicions pel cultiu de la música dramática.

Lo públich, qu' era numerós, lo cridá á las taulas al final de tots los actes y l' obligá á repetir l' ayrosa *jota*.

EN LOS DEMÉS TEATROS

L' *Eldorado* ha tancat las sevas portas y fins á cert punt ha obrat ab gran acert, ja que aquest teatro es més d' hivern que d' estiu. Y es just que qui durant l' any tant treballa, 's dongui el gust de descansar en l' época de las calors.

Al *Granvia* la funció á benefici de l' Elena Tani 's va veure extraordinariament concorreguda. La beneficiada cantá ab molt garbo la cansó espanyola: *Señores, tengo novio...* D' aplausos, flors y regalos no 'n vulguin més.

Simón es un lila, parodia del *Sansone e Dalila* de Saint Saëns, lletra de López Marin y música del mestre Arnedo, compleix lo seu objecte, que no es altre que proporcionar al públich un ratet de bon humor. La Srta. Hernando y 'l Sr. Palmada van ser justament aplaudits.

Finalment al *Jardi Espanyol* s' ha posat ab éxit una revista barcelonina, titulada: *Cosas de casa*, original de 'n J. Lambert la lletra y del mestre Fando la música. Los dos autors sigueren cridats á la escena. ¡Cosas de casa!

N. N. N.

BUENO; ¿Y QUÉ?

Si 'ls sobra un xich de paciència
per escoltá aquesta *lata*
contaré parlant en plata
lo que 'm dicti la consciència,
y si quan acabaré
me tractan de tarambana
de ximplet ó mort de gana,
arrufant lo nas diré:
bueno; ¿y qué?

Si llegeixo en algun diari
que un gran drama s' ha estrenat
y ab ell l' autor ha lograt
un triomf extraordinari,
y l' endemá com si ré
del cartell ja l' han de treure
perque ningú no 'l va á veure,
molt fresquet jo exclamaré:
bueno, ¿y qué?

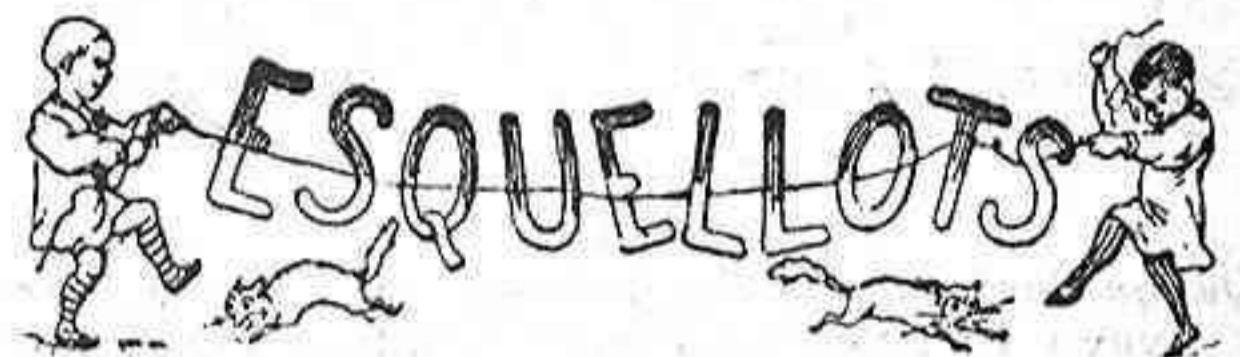
Si l' adroguer per fer rals
á la parroquia engallina
posant guix á la farina
y al sucre grapats de cals,
si en lloch de donar café
dona mongetas torradas
y son claras las vegadas
que no roba, pensaré
bueno; ¿y qué?

Si algún día m' enamoro
d' una nena, y sens recel
li dich:—Angelet del cel
si no 'm correspont em moro;
y ella en lloch de pensar be
per tornarme la contesta,
diu al instant que 'm detesta,
com sempre murmuraré:
bueno; ¿y qué?

Si pentinant la *Llibrada*
no guanya ni per menjá
y tot l' any sol estrená
dos vestits per temporada,
encare que don Sevé
un vell qu' ab ella s' abona
diu per tot qu' es una dona
molt decenta, cridaré:
bueno; ¿y qué?

Y per fi, si en aquest mon
veig que un plora y l' altre riu,
si 'l treballador no viu
y 'l gandul sens gens d' afront
es passeja pel carré
mudat com si tingués *renta*,
per més que aixó 'm desalenta
ab resignació faré:
bueno; ¿y qué?

FRANCESCH COMAS.

Si hi hagués la costúm d' enterrar simbólicament a's arcaldes que cessan, al Sr. Nadal li corresponderia caixa blanca y enterro de albat.

¿No es veritat, Sr. Samaranch?

Lo Sr. Nadal no ha fet mal ni bé: ha estat mes temps dormit que despert y se 'n ha anat de l' arcaldia sense deixar ressentiments ni agravis. Avants de abandonar la vara vá negarse á posar la seva firma al peu del gran número de oficis corresponents á las numerosas cessantias decretadas per l' Ajuntament en la séva última sessió. Pero no per aixó deixaren de cursarse 'ls tristos oficis firmats pel tinent d' arcalde Sr. La Llave. Lo Sr. Nadal pretextá una indisposició per no suscriurelas.

Aixís donchs, l' últim cant que ha arrullat los séus últims moments com arcalde barceloní, ha sigut la popular cansó:

«Cantén, cantéu ninetas
que 'l *battle* está malalt,

L' ARCALDE DE BARCELONA

El que ho sembla y 'l que ho es.

te mal á la *má dreta*
y 'l ventre li fá mal.»

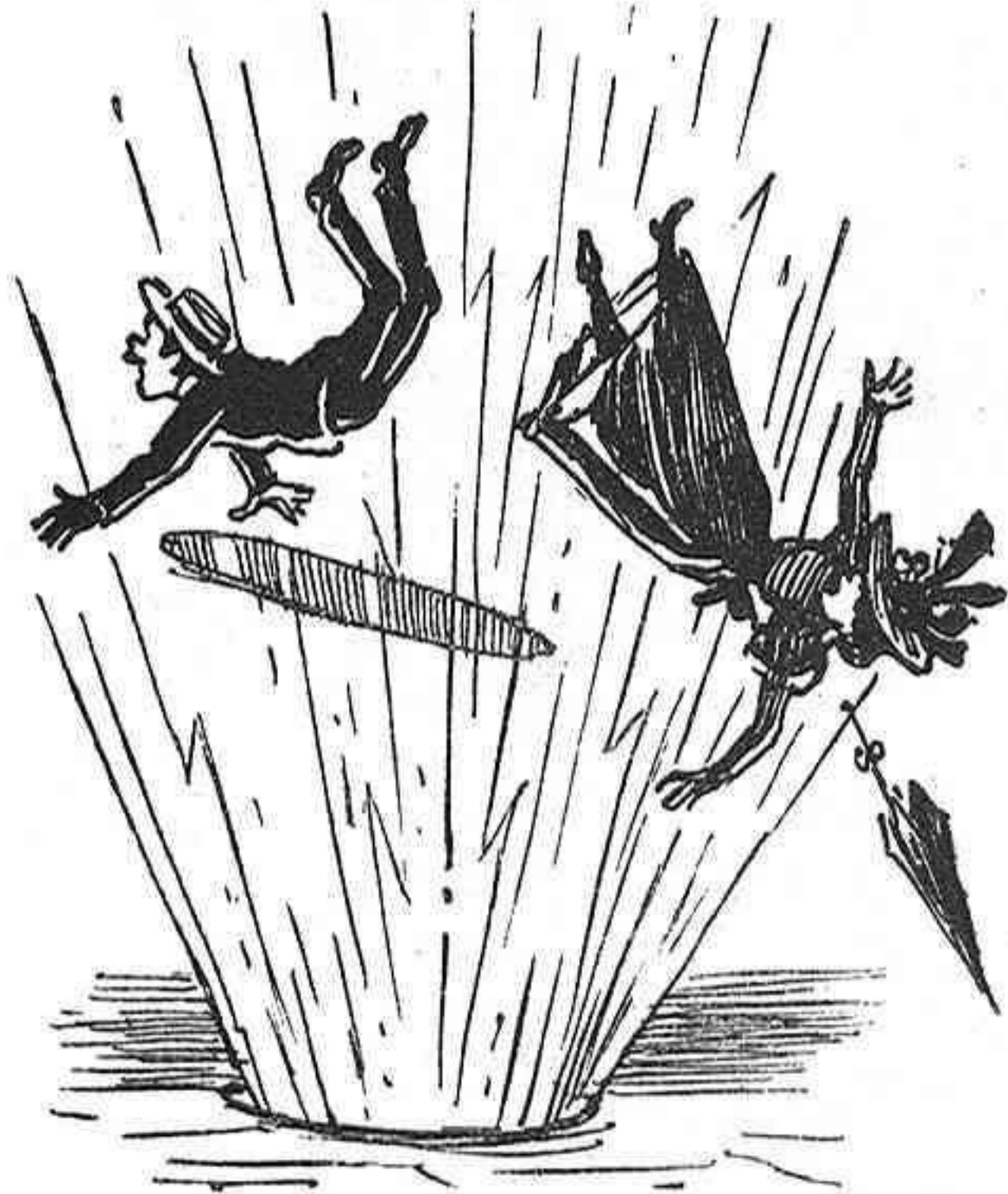
¡Descansi en pau!...

Avants de la constitució del nou Ajuntament, los regidors de la majoría van posarse incondicionalment á las ordres del Heréu Pantorrillas.

—Vosté talla y cus—li varen dir.—Lo que vosté fassa estará per ben fet.

Y D. Manuel, acreditant una vegada mes la seva qualitat de amo de l' auca, va distribuir las varas de tinents de arcalde y vá designar lo lloch que cada regidor ha de ocupar en las respectivas comissions. No en vá es D. Manuel lo senyor feudal de la moderna Barcelona.

GANGAS DE LA ELECTRICITAT

«Hoy las ciencias adelantan,
que es una *barbaridad*»

(*La Verbena de la Paloma.*)

Avants aquestas maniobras se practicavan reservadament; pero avuy se realisan á la vista del públich, y fins los periódichs ne donan compte com si 's tractés de la cosa mes senzilla y natural del mon.

«*Después de Dios, la casa de Quirós*» era 'l lema de una poderosa familia aristocrática.

Lo nou senyor feudal de Barcelona pot adoptarne un' altre pel mateix istil:

«*Després de Deu, y antes que 'ls sants—D. Manuel y 'ls séus germans.*»

**

Y ara 'l *Brusi*, 's pregunta si las funcions del nou Ajuntament serán directas ó *reflexas*.

Al meu entendre no poden sér mes que *reflexas*.

Figúrinse una especie de cinematógrafo ... ó millor encare una llanterna mágica. Las figuras ó las sombras podrán apareixer ó bellugarse á la casa gran; pero la llum vindrá de la Plassa Real. Quan D. Manuel encengui, tindré funció: quan D. Manuel apagui, quedarém á las foscas.

En la primera sessió ocorregué el següent episodi que relata *La Publicitat*:

«Suspendióse la sesión para que los señores concejales se pusieran de acuerdo para el nombramiento de tenientes de alcalde.»

Es á dir: pera votar la candidatura feta previamente per l' amo del auca.

«Mientras se resolvía ésto—continua *La Publicitat*—el Sr. Coll y Pujol obsequió á los chicos de la prensa con un habano.»

Ja ho veu, Sr. Collaso: los habanos se xupan com los carmetlos: pero tenen sobre d' ells la gran ventatja de fer fum... Y 'l fum y l' encens se semblan molt.

Aplaudeixo al Sr. Coll y Pujol per haver disposat que no entri un sol individu en las brigadas municipals sense ser objecte previamente á un examen del metje que certifique de la seva aptitut física.

Pero 'm sembla que lo que 's fá ab los empleats petits s' hauría de fer també ab els grossos. Mensualment los metjes haurían d' examinarlos. N' hi ha molts que pateixen del *os bertran*.

Als celadors s' ha acordat obligarlos á portar com á distintiu una gorra ab galons de plata.

Se creu que molts renunciarán al empleo avants de resignarse á rumbejar la gorreta ab los galons.

Pero n' hi haurá d' altres que acceptarán aquesta prenda á mans besadas, exclamant:

—Ves que 'ns fá á nosaltres que Barcelona sápi-ga que vivim de *gorra*?

Las ayguas del Port l' altre día varen fer un punt dels séus. Entregadas á un moviment de flux y reflux com si siguessen las de la mar gran, los barcas ballavan una contradansa rabiosa, ab acompañament de grinyols y un que altre intent de refregarse.

Per fortuna, en aquests cassos, hi ha 'l medi de reforsar las amarras per ferlos estar quiets.

**

Sobre l' inusitat moviment de las ayguas se 'n deyan molts.

Hi havia qui suposava que s' estava preparant un terremoto de primera forsa.

Hi havia també qui relacionava 'l fenómeno ab la guerra de Cuba.

Altres l' atribuían als frares de Filipinas, assegurant que quan se tiran al mar per banyarse, 'l mo

UNA PROFECIA

Si segueix un quant temps acompanyantlo
ab cuytado y discreta devoció,

aquest gos carinyós y benemérit
será regidó.

viment de las ayguas arriba fins á las costas espa-
nyolas.

Pero 'l qui tal vegada estava mes en lo just era 'l
patró de un llahut que deya:

—Tot aixó 's deu á la anunciada vinguda dels cas-
sa-torpeders *Terror* y *Furor*. La mar, al saberho,
s' ha posat esparverada.

Afortunadament lo nom no correspón á la cosa.
El *Terror* y el *Furor* son dos mónstruos de tamany
de closcas de nou.

Y quan la mar vá veure á aquell parell de Torts y
Martorells de la marina de guerra, no sols vá tran-
quilisarse completament, sino que vá posarse á riur-
re... y riurá durant tot l' istiu.

Ja ho saben los banyistas: mentres fassa calor,
tindrán mar tranquila y riatllera.

Crónica de successos.

Un individu del cos d' ordre públich, que avants
de ser agent de l' autoritat, havia suferit condemna
per lessions, després de tirar un cop de revólver so-
bre la séva dona, vá embestirla ganivet en má, in-
ferintli algunas feridas graves.

¡Oh admirable zel de las autoritats, qu' encoman-
nan la pública vigilancia á uns funcionaris de uns
antecedents tan lluhits y de unas mans tan llestas!....

Lo porter del Assilo dels Salessians, carrer de
Floridablanca, vá clavarse un tiro.

Sent porter de aquells sants varóns no es de creu-
re que l' impulsés á pendre una resolució tan deses-
perada la falta de creencias.

¿Donchs qué?

Lo día que qualsevol dels Pares Sillessians vulga

tractar de aquest assumpto desde la trona, li agrahiré que m' avisi y l' aniré á sentir.

**

A la porta de la presó mentres los senyors de l' Audiencia giravan la visita de cap de mes, dos cotxeros dels que 'ls portaren, arribavan á las mans, inferintse algunas lesions.

Vels'hi aquí un parell de manos que s' exposavan á anar á la presó en cotxe.

Demá dissapte, 'l meu estimat company de glories y fatigas *La Campana de Gracia*, publicarà 'l número extraordinari corresponent al més de juliol.

No haig de dir res més pera cridar l' atenció del públich, que ab tant xispejants caricatures del popular semanari, degá de la premsa satírica espanyola.

Dos creus, *nada menos* que dos creus, la gran de Carlos III y la de comendador de Isabel la Católica ha enviat en Navarrorreverter al nou arcalde de Badalona, Sr. Palay.

Ja 's coneix que 'l galletaire Sr. Palay es un home de molt pit, quan li envían las creus de dugas en dugas.

**

Junt ab las creus, lo ministre de Hisenda li ha remés una amistosa carta que comensa aixís:

«Sr. D. Joaquín Palay.

«Mi querido amigo: permítame Vd. que dé este grato nombre á la persona que *en tan pocos minutos supo ganar mi voluntad y mi simpatía.*»

Qualsevol se figurará que l' arcalde badaloní vá guanyarse las simpatías de 'n Navarrorreverter, extrenyentli la má ab la séva, qu' en certs cassos, s' ha fet digna rival de la del Duch de Tetuán.

O bé donantli galletas de fer seguir.

No 's comprén d' altra manera una amistat tan repentina y tan expansiva.

Vels'hi aquí que 'ls famosos raigs X s' aplicarán, en lo successiu, per medi de un curiós aparato, no sols á las maletas, mundos y baguls, sino també á las personas que atravessin las fronteras, com á medi segur de descubrir si portan contrabando.

Los raigs X ens reservan encare moltes mes sorpresas.

Ditxós será 'l día que pugan aplicarse á la clepsa dels ministres espanyols, al objecte de descubrir las solucions que tenen reservadas pera salvar al país!

Llavoras podrá dirse dels ministres, lo que 's diu dels melons:

A tatx!... A tatx!...

Una xicota bastant rica y de moltes pretensions assegurava qu' ella no 's casaría sino ab un títul de l' aristocracia.

Pero 'is anys passavan y 'l títul no venía.

Per lo que, avants de tenir que quedar-se per tía, doná la seva má y 'l seu dot á un dependent de comers á qui conegué en un assalto, ab la condició de que havían de anar á viure al carrer Nou de la Rambla, fentse fer ell las targetas en la forma següent:

Antonio Rodríguez

Conde del Assalto

— ó —

Nueva de la Rambla, 183.

Y deya tota cofoya:

—D' una manera ó altra m' hi casat ab un conde.

JOANET MANÉN

Varem sentirlo la senmana passada en la Sala Estela. Es un noy de 14 anys, que n' aparenta alguns més. Com á figura, un xicot simpatiquíssim: com artista, un violinista fenomenal. Es de la fusta dels Sarasates.

Fill de Barcelona, vá naixer músich. Las primeras nocions de solfeig y de piano las hi doná son pare, qui á més de fabricant, era un entusiasta cultivador del art diví. Despues rebé lliçons de armonía y composició del mestre Balart y de violí del Sr. Ibarguren. No ha tingut altres mestres.

A l' edat de 10 anys vá debutar á Valencia. Tocá després en uns concerts de beneficencia del *Teatro Líric*, y passant per Madrit y per Lisboa, ahont lo mateix que á Valencia y á Barcelona 's feu aplaudir extraordinariament, s' embarcá per América.

Son pare deixá 'ls negocis industrials, pera dedicarse exclusivament á fer la gloria y la fortuna de aquell nen portentós.

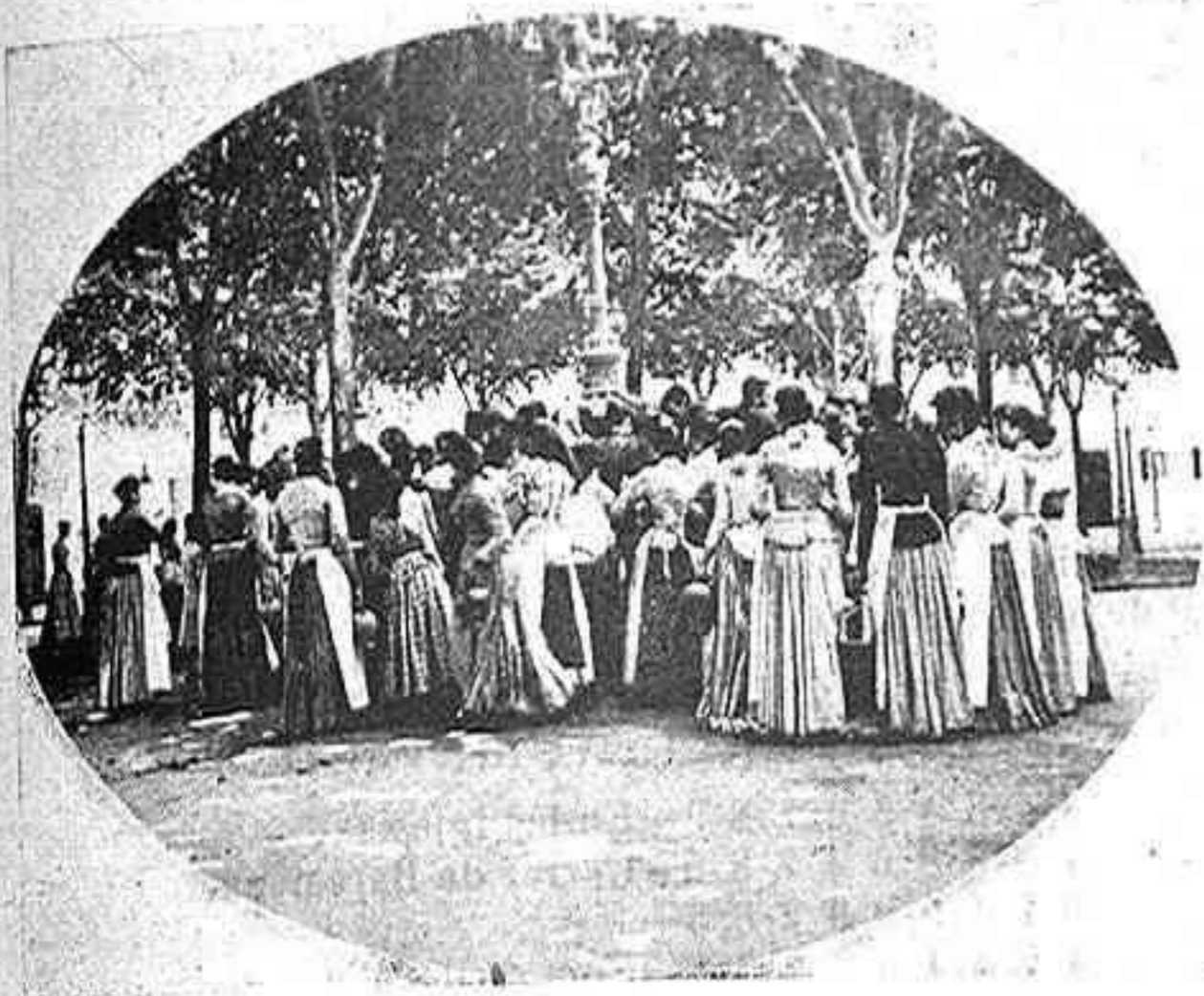
Durant quatre anys ha recorregut l' América d' extrém á extrém, deixant en totas las ciutats per ell visitadas un rastre inextingible d' admiració. Lo seu mágich violí li ha valgut triunfos colossals á Buenos Ayres, Montivideo, Caracas, la Habana, Méjich, Nova York... á Nova York sobre tot. Durant dos temporadas ha fet las delicias dels filarmónichs, valguentli sos triunfos una nova contracta que déu anar á cumplir en lo pròxim hivern.

Manén es realment una maravella. Ja no se l' aplaudeix com á noy precós, sino com á artista consumat. Es ademés de un gran concertista, un verdader compositor. En lo programa del concert de la Sala Estela 'ns féu conèixer algunas pessas sévas que revelan qualitats superiors. Lo foch de la inspiració crema en la séva ánima. La intuició de un art que no s' aprén, es lo tresor que li ha donat la mare naturalesa.

Plens d' entusiasme l' aplaudirem, y al fixar la séva figura en las páginas del noste semanari, creyém cumplir un deber de patriotisme. Qui en lo continent americá, en los alhors de la séva adolescencia ha sabut colocar á tanta altura 'l bon nom de Catalunya, bé mereix aquest petit tribut de admiració.

J.

QUADROS D' ISTIU

Aygua fresca y regalada de la mina de Moncada.

TRENCA-CAPS

XARADAS

I

APUNTES PER UNA NOVELA

CAPÍTOL PRIMER

Corria l' any.... (pro l' any no fa la cosa:)
 en la gran capital de Vilableda
 dos sers s' idolatravan
 jurantse estimació pura y complerta;
 y com passa en tals cassos

mes que ferse l' amor feyan el bestia.

Ell era un personatge
 d' aquells que may els vé de una pesseta,
 de conducta *set-quinta-*
sis-séptima; es á dir, un calavera
 montat á l' alta escola, fill lligítim
 de un fabricant de betas d' espanya.

Era ella una tal *set-dos-prima-quarta*,
 xicota de grans prendas
 (puig, que tenia un nas fet ab aixamples
 y un cosset que semblava fet depressa)
 molt capás de estimá á qualsevol home
 (pro incapás de fé una olla d' escudella)
 tot en totas sas cosas
 y filla de un Marqués de quarto 'l rengle.

CAPÍTOL SEGÓN

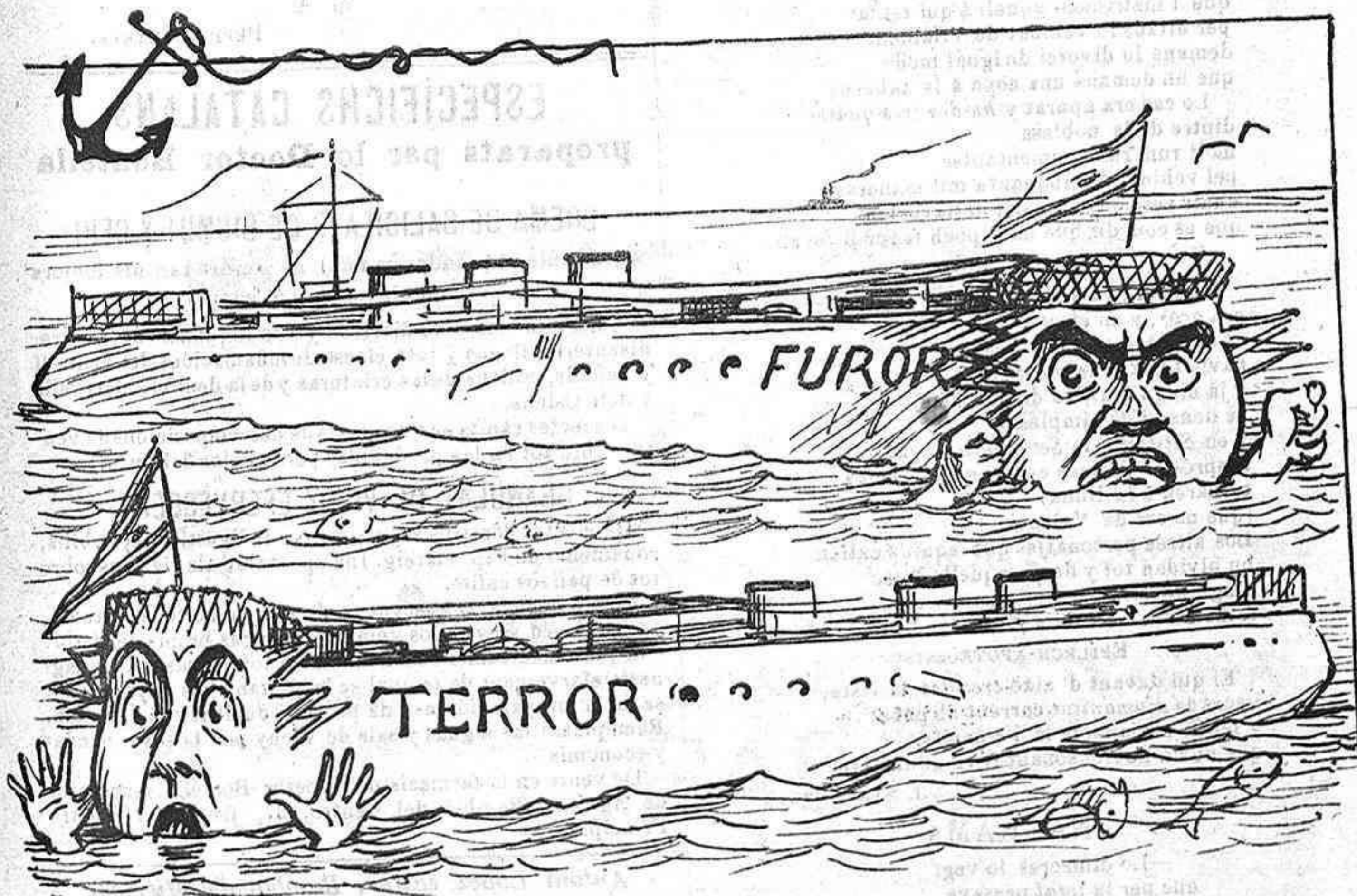
Tan gran era l' amor que 'ls dos se duyan
 que al cap d' un any de possehir la *séptima*,
 en *Set tercer* determiná casarse
 contant ab el permís dels pares d' ella.
 Y aixís va ser; la nupcial ceremonia
 la varen celebrá ab tota etiqueta,
 y á n' ella va assistirhi
 la flor y nata en pes de Vilableda.
 La premsa va ocuparsen
 resenyant ab detalls la festa aquella,
 fent constar los objectes *hu* regalos
 que la novia de totas parts va rebre,
 boy tractantla de *hermosa señorita*
 y que, efectivament, era ben lletja.

CAPÍTOL TERCER

Ja están sols, y com Deu *séptima-quatre*
 que l' un y l' altre s' han d' estimar sempre,
 per aixó ells dos s' estiman
 sempre, sempre ... que 's veuen,
 y la lluna de mel que no es *quart quatre*
 se torna en lloch de mel de.... etc. etc.

....
 ¿Qué ha passat? Tot de sopte
 fan corre malas llengas

ELS NOUS TORPEDEROS Á BARCELONA

Els dos ídols del ministre de Marina.

FILOSOFÍA DE ESCALETA

—Créguim, Arcisa, tot aixó que passa es un cástich de Déu.

—¿Hasta aixó del augment dels dos céntims del tranvia?

que 'l matrimoni aquell á qui tenia per ditxós lo vehinat de Vilabreda, demana lo divorci de igual modo que un demana una copa á la taberna.

Lo cas era apurat y *hu-dos-tres-quatre* dintre de la noblesa molt rum rum, comentantse pel vehinat de cinquanta mil maneres, quals versions al marit desfavorian que es com dir que molt poch favor li feyan.

CAPÍTOL QUART

Un poeta va dir: «*Nada hay que falle con oro*», y en efecte, al cap de poquets mesos havia fugit ja la polsaguera y ja ningú parlava de queridas, de nens ni de ximpleras, y en *Set-tres* y la *Set-dugas-hu-quatre*, després d'algunes certes conferencies tornaren á la lluna (que no era de Valencia.)

Los altres personatjes que aquí 's callan hu olvidan tot y desde aquella feta ningú miseria passa, tothom viu molt felís y tothom menja.

EPÍLECH-APOTEOSIS

El qui davant d'aixó *tres-dos* la vista, veurá la *Humanitat* corrent ab pena, y fentli mitja mofa la *Vergonya* que ab un flaviol sonant li va al darrera.

J. STARAMSA.

ANAGRAMA

—Lo dimecres lo vegí que per la *total* passava y que per més que 'm mirava

ni—adeu siau—me va di.
—Dispensi, Sr. Fanals:
ab aquella *tot* que feya
ja ni á tret de bufa veyá
ni als més grossos animals.

VICENTÓ.

TRENCA-CLOSCAS

DOLORES PALIÉ CLARET

Combinar aquestas lletras de manera que 'n resulti l itul de un drama catalá.

B. G.

QUADRAT NUMERIC

1 2 3 4 5 6 7 8 9—En las iglesias.
1 2 9 8 6 4 7 8 5—Carrer de Barcelona.
6 7 4 5 9 9 2 6 5—
4 7 3 4 5 6 2 3 8—Nom de dona.
6 7 4 3 6 8 5 4 6—Número.
9 9 8 3 6 4 7 3 8—Especie de fanal.
8 3 1 2 6 7 2 6 4—Deidad.
4 3 5 4 3 8 9 9 5—A ca 'ls fusters.
1 8 7 2 3 4 6 8 5—Producte culinari.

MAMSELLE PIPÍ.

TERS DE SILABAS

· · · · ·
· · · · ·
· · · · ·

Primera ratlla vertical horizontal: en los boscos.—Segona: en lo comers —Tercera: animal.

JOSEPH VIS.

GEROGLIFICH

E L
X
I
1,000 \$
L I
M A

PEPET PANXETA.

ESPECÍFICHS CATALANS

preparats per lo Doctor Boatella

CREMA DE SALICILATS DE BISMUT Y GERI

Agradable al paladar y fácil de pendre tan als majors com als menors d' edat.

Cura tota classe de diarreas y vómits, inflor de ventre, disenteria, llagas y tota classe de inflamacions del ventrell y budells, cólichs delas criaturas y de la dentició, dels vells y dels tisichs.

D' efectes rápits en tota classe de descomposicions de ventre sobre tot en las produhidas per lo calor del Istiu.

GRANULAT DE VICHY EFERVESCENT

De efectes curatius segurs en tota indigestió, flatos, bilis, rodaments de cap, mareig. Indispensable als viatjans sobre tot de paissos cálits.

Com á beguda refrescant y de recreo no té substitució, apaga la sed y evita los vómits y diarreas propis del Istiu.

Aquest medicament sustitueix en tots los casos á la magnesia efervescent de la qual se 'n fá tan abús determinant sa mala preparació mal de pedra y debilitat de la sanch. Reemplassa las aguas y sals de Vichy per la séva bondat y economia.

De venta en la farmacia del Doctor Boatella, successor de Aguilar, Rambla del Centro, 37, frente al Teatro Principal.

Antoni Lopez, editor, Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor, Asalto, 63.—Barcelona.

ANTONI LOPEZ, Editor, Rambla del Mitj, numero 20, Libreria Espanyola. Barcelona, Correu: Apartat número 2.

Acaba de salir el tomo 53

ALGO DE TODO

POR

Francisco Salazar y Quintana

Elegante cubierta al cromo.

Precio 2 reales.

EN LAS AGUAS DE ABANO

POR E. SOUVESTRE.

Un tomo 16.º Ptas. 1 50.

FLOR DE UN DIA

NOVELA BASADA EN EL DRAMA DE SU MISMO TÍTULO

POR

MANUEL ANGELÓN

Un tomo 8.º Ptas. 3.

ESPINAS DE UNA FLOR

2.ª parte de FLOR DE UN DIA

NOVELA INSPIRADA EN EL DRAMA DE SU MISMO TÍTULO

POR

MANUEL ANGELÓN

Un tomo 8.º Ptas. 3.

FOTOGRAFÍAS ANIMADAS

CINEMATÓGRAFO EN LA MANO

Baile Fantástico ♦ Danza Serpentina ♦ Asalto de armas ♦ Baile Francés.

Precio 2 reales cada Block.

«LA ESQUELLA DE LA TORRATXA»

BARCELONA

A LA VISTA

El próximo jueves, día 15, aparecerá el

12.º cuaderno

último de BARCELONA Á LA VISTA

30
céntimos

Provincias: 35

El mismo día
se pondrán á la
venta las

TAPAS

Precio de las tapas: 2 pesetas.

para la encu-
dernación del
ALBUM.

30
céntimos

Provincias: 35

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo, ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravíos, no remetent además 1 ral pel certificat. Als corresponsals de la casa, se 'ls otorgan rebalzas.

